

EDISOBO SODOM YE GOMORRAH

Genesis 18:20-33; 19:1-29

QYOHQ UKPEP-ÑKPQ 10

Eke Ikpq Owo

IKQ IBUOT: “**Qboñ qmofiqk ndinyaña mmq emi eteñede Enye nsio ke idomo, ndinyuñ mmum mme idiqk owo nnim ke itie ufen, tutu osim usen ikpe**” (2 Peter 2:9).

I Ediyire Ke Akam

- 1 Abasi ama okop mfiori Sodom ye Gomorrah oto ke ntak udop idiqk-ñkpq mmq, Genesis 18:20, 21
- 2 Abraham ama ekpe Abasi ubok ete edieke edinen owo duop edude ke obio Sodom yak Enye okusobo, Genesis 18:22-32; Exodus 32:30-32; 2 Samuel 24:16, 17; Nwed Mbon Rome 9:1-3; 10:1
- 3 Abasi ama eyere akam Abraham, Genesis 19:29

II Ufak Lot

- 1 Lot ama ada mme angel Abasi emi ekedide obio Sodom qnyqñ ufqk esie, Genesis 19:1-3; Mme Hebrew 13:1, 2; Luke 24:28-31
- 2 Mbon obio Sodom ema eyom ndinam isen owo Lot idiqk edi ema eda utibe odudu ebiqñq mmq, Genesis 19:4-11; 2 Ndidem 6:18
- 3 Mme item emi Lot qkñnde mbon ufqk esie akakabare edi ñkpq nsahi, Genesis 19:12-14; 2 Peter 3:3, 4; Matthew 24:42-51; 1 Nwed Thessalonica 4:8
- 4 Ubqñ emi okotide Abasi osim Lot ye nditq iban esie iba edi mbiet ubqñ emi editañde nditq Abasi efep ekpqñ Akwa Ukut, Genesis 19:15-17; Matthew 24:40, 41; 1 Nwed Thessalonica 5:1-9

III Iyaresit Abasi

- 1 Lot ebeñe qbo uñyime ndidibe ke ekpri una-isqñ obio kiet, Genesis 19:18-23
- 2 Ubierikpe ikedighe kaña tutu ndinen owo ebqñ, Genesis 19:22; Isaiah 26:20
- 3 Abasi ama osobo mme obio ke una-isqñ, oro edi, ufen emi ebietde kpukpru ubierikpe Abasi emi edisimde idiqk-ñkpq ye mme idiqk owo, Genesis 19:24-29; 2 Peter 2:4-10; Jude 5-7, 15; Eriyarare 6:17
- 4 Nwan Lot qwqñore ese edem onyuñ akabare edi adaha inuñ, Genesis 19:17, 26; Luke 17:28-37.

SE EKPEPDE EBAÑA

Odudu Akam

Oto ke ntak edinen-ido Abraham, Abasi asian enye abaña nsobo emi akanade osim Sodom ye Gomorrah. Do ke Sodom ke eyen eyeneka Abraham, kpa Lot okodu. Okoto ke enyene-ndik idiqk-ñkpq emi mme andinyene obio oro ekenamde ekesin Abasi ayat esit onyuñ aduak ndisohi mmq mfep ke iso isqñ (Se ke Ezekiel 16:49-50). Abraham ama edighe ke abaña etop oro, onyuñ qtoñq usop-usop ndikpe Abasi ubok okusobo obio Sodom. Abasi ama onyime nditre ndisobo Sodom edieke edinen owo aba ye duop edude. Ekeme ndidi Abraham ama otim qfiq abaña mkpqsqñ idiqk-ñkpq emi mbon obio oro ekenamde, koro ke mkpe-ubqk esie enye ama eyire ekpe ubok abaña tutu Abasi onyime ete edieke idikutde edinen owo duop ke iyetre ndisobo obio Sodom.

Edi akwa ñkpq nsqñ-idem qnq kpukpru mme qboñ akam nnq odu uwem Abasi ndifiq nte ke ediwak ini ubierikpe Abasi ekeme ndimana mbighi mme nditre oto ke qkposqñ ediyire ke akam edinen owo Abasi kiet. “Mkpe-ubqk edinen owo enyene odudu eti-eti ndinam ñkpq” (James 5:16). Abasi ikpqñ qdloñq ibat iren ye iban ke mme emana ye emana emi ebqñode mkpa ye ubiak hell oto ke mme akam mmq emi emade mmq eti eti, ke ediyire Abasi ete onim uwem ye ukpqñ mmq tutu mmq ekabare ekpqñ mme idiqk-ñkpq mmq. Ke

ndiq̄ iso obio Sodom, ye mme obio emi ekedude ke una-isq̄n oro, okposuk edi nte Abraham ɔkɔbɔñde akam, edinen owo duop ikoduhe ke Sodom, ke ntre ubierikpe Abasi ama etiene mm̄ qyɔhɔ-qyɔhɔ.

Mme Asaña Utom Ke Ini

Abasi ama ɔdɔñ mme angel iba eka Sodom, ndusuk nditim mfiq̄ idaha Lot ke obio Sodom, ndinyuñ nnyāna enye nsio ke nsobo eke edidide. Lot, sia enye okodude ke enyin-usuñ inua otop obio, ama ɔdlioñ ete ke mm̄ edi isen-owo onyuñ ɔdɔhɔ mm̄ editie ye im̄. Ama ɔfɔn nte Lot okowutde mme isen-owo oro uto ido owo Abasi oro. Enye ikodioñoke ete ke mm̄ ekedi mme angel Abasi, ikodioñoke ibaña nsobo eke akanade osim obio, ikofiq̄ke ite ke mm̄ ekedi ke ntak oro, edi eti edu ye mfɔnido esie ama ada akamba udori okoneyo oro ɔnq̄ enye. Imotim ifiq̄ ke emi ite ke andiwet Ñwed Mme Hebrew ama enyene ñkp̄ emi ke ekitere ke ini enye ɔkq̄nɔde nditq̄ Hebrew emi ekedide mme anditiene-Christ item ete “yak ima mbufo ye nditq̄-ete osuk amana ada. Ekufre ndikama isen owo, koro ndusuk owo ema esaña ntem eda mme angel eduk ufok, idioñoke” (Mme Hebrew 13:1, 2). Ik̄ Abasi anam ifiq̄ ite ke okoto ke akam Abraham enyaña Lot esio ke nsobo Sodom ye Gomorrah (Se Genesis 19:29). Edi Lot ama ekeme ndikpokofumi mme angel Abasi, nnyuñ nsin ndikpañ utq̄ñ nn̄t, nnyuñ mfehe, nnyuñ ntak okposuk edi ufak akanade ɔnq̄ enye kpa nte ukot esie ekesinde.

Usuñ Ubɔhɔ

Okposuk edi nte akam edinen owo ediwak ini edibiq̄nɔde ndusuk ubierikpe Abasi nditibe ke ediwak isua, edi usen unam ibat eyedi. Edieke efumide usuñ ubɔhɔ, ndien ñkp̄ ndomo kiet isuhɔke ibɔhɔke ndibɔ nnen-nnen iyaresit Abasi. Odu ediwak iren ye iban emi edude ke idak ukpeme mme ete ye eka emi efiq̄de Abasi enyuñ ekɔri ewɔrɔ ik̄p̄ owo edi inyeneke erinyaña ukp̄ñ emi ekekpepde mm̄ tɔñq̄ ke uyen. Ediwak ini mm̄ edq̄hɔ ete ke akam mme ete ye mme eka mm̄ eyeñwam mmim̄ ndien ke oro ekem. Akam ete ye eka ikemke ndin̄ baba owo kiet erinyaña ukp̄ñ. Mme akam oro ekeme ndinyik owo ndibiere ndibɔ mme ndisin erinyaña Abasi; mme akam oro ndisik mme usen ibat nnim ke iso, mme akam oro eyeyire Abasi ukem nte akam Abraham akanamde ke abaña eyen eyen-eka esie Lot; edi uwem ye ukp̄ñ Lot apkatak edieke mikpekefeheke ye mme angel Abasi emi ekedide ebine enye.

Iyip Christ emi eyetde mme idiq̄-ñkp̄ ke ukp̄ñ edi usuñ emi Abasi onimde ɔnq̄ uduot owo ndibɔhɔ ubierikpe emi Abasi oyomde ndida ntiene ererimbot. “Koro Abasi mikonimke nnyin inq̄ iyaresit, edi okonim nnyin ete ibɔ erinyaña ke Qbɔñ nnyin Jesus Christ” (1 Ñwed Thessalonica 5:9). Noah ama ɔbɔhɔ mm̄n ukwɔ, oto ke ubom emi enye ɔkɔbɔpde nte Abasi eketemedede okonyuñ adade enye usuñ; edifik nditq̄ Israel nsio ke Egypt, ye ukpeme ke idiq̄ udq̄ñ ye mkpa emi okowotde nditq̄ Egypt, ye edifik Lot nsio ke Sodom, kpukpru edi mbiet erinyaña ukp̄ñ edinen owo ke usen akpatre ubierikpe emi edidide itiene ererimbot ye kpukpru idiq̄-ñkp̄. Jesus ama ɔnq̄ mme andikop ik̄ Esie nt̄t ke abaña mme ñkp̄ emi, ama etiñ ɔnq̄ mm̄ abaña mme ibak-ibak edinam mbon eyo Noah ye Lot, onyuñ ete ke ntre ke editie ye mm̄ ke akpatre edieke mm̄ mikabakere esit ikp̄ñ mme idiq̄-ñkp̄ mm̄.

Ke ini kpukpru ñkp̄ edisimde utit, Jesus eyefiak edi editañ ik̄t Esie ɔnq̄ Idem Esie. Ndin̄ owo emi ekekpare eyeset eduk ke nsinsi uwem, ndien eyetañ mme ndisana nditq̄ Abasi emi edude uwem edq̄ ke enyɔñ ye mm̄ ndisobo ye Christ ke ofum; edi mme idiq̄ owo emi ekekpare etre ndidu uwem tutu tɔsin isua ebe (Eriyarare 20:5, 6).

Eti Ñwan Lot

Lot ama ɔbɔhɔ efehe ɔwɔrɔ ke Sodom ye uwem esie, okonyuñ enyene ndikp̄ñ kpukpru mme inyene isq̄n esie ke edem. Ata andinim Christ ke akpanik̄ enyene mme ñkp̄ uto ke esit esie emi mme inq̄ mikemeke ndibuñ nduk nyip, uta-ñkp̄ ye ñkarafañ minyuñ ibiatke (Matthew 6:20).

Okposuk edi Lot ekedide edinen owo, enye ama enyene inyene ke Sodom, ndien kpukpru ema etak ke ini nsobo osimde obio oro. Abraham, owo Abasi, eyen-eka ete esie ama emek se ikq̄fondé, ndien ama onim inyene esie ye Abasi. Abraham ama emek mme ñkp̄ Abasi, kpa ñkp̄ spirit, ke inyene esie, ndien mm̄ esuk edi udeme esie tutu osim mfin emi. (Se John 4:36). Enye ɔdq̄ utip esie tutu ke nsinsi uwem, ke ini ikañ amakata mme utom Lot, ndien enye ke idem esie osuk esisit akpatak (Kot 1 Ñwed Corinth 3:10-15).

Ema enq̄ Lot ye mbio ufq̄ esie item ete efehe ekp̄ñ una-isq̄n oro, ekuwɔñore ese edem. Ñwan Lot ama atuak ada ke isañ itq̄ esie owuk enyin ese obio emi mm̄ ekefeñede ewɔñq̄, onyuñ akabare adaha inuñ.

Inyene esie okosuk odu ke obio ndien ke ini enye mikomumke idem esie ikama itre ndise edem, ubierikpe Abasi osim enye “Koro ọtọ nte ñkpọ-uto fo odude, do ke esit fo edinyuñ odu” (Matthew 6:21).

Ke ema ekenyaña owo esio ke idiqk-ñkpọ, ikpanaha “ewoñode ese edem” efiak etiene akani uwem, koro oro ediwoñ idiqk-ñkpọ. Jesus eneñere ọnọ mme andikpañ utøñ nnø Enye ntöt ke abaña ubierikpe emi edide etiene ererimbot; ndien ada uwut ñkpọ ke idem ñwan Lot, emi ekesede edem, nte ntöt ọnọ mme ndisime emi edisuk etiede ekut nte nsobo edide: ndien etre ndinam ikot ye edimek mmø ọsoñø ada. Ke ini efen Jesus ama ọnọ mme andikop ikø Esie item ete “Baba owo kiet emi akabarede ese edem, ke enye ama ekesin ubøk ke ufuñ-isøñ, ikemke ndinam utom ubøñ Abasi” (Luke 9:62). Peter kpa ke ukem usuñ oro ama ọnọ ntöt abaña ñkpọ ndik emi odude ke ediwoñore nse akani uwem idiqk-ñkpọ “Koro edieke mmø ema ekesañe ke ifiøk Qboñ ye Andinyaña nnyin Jesus Christ ebøhø se isabarede owo uwem ke ererimbot, ndien mmø etøñø ntak ekømø ke esit, enyuñ eyak ñkpọ oro akan mmø ubøk, akpatre itie mmø akabare ọdiøk akan akpa. Okpofon ye mmø ndikpetre ndifiøk usuñ edinen ido akan ndifiøk mma, ndien ndiwoñore ñkpøñ edisana ibet eke enøde mmø” (2 Peter 2:20, 21). Ntre ke eketie ye ñwan Lot emi ọkowøñorede ese Sodom ndien ọduøk ifet esie ndibøhø, onyuñ ọduøk uwem ye ukpøñ esie, ndien tøñø oro akabare edi uwut ñkpø mfiak edem.

“Eti Ñwan Lot”

MME MBUME

- 1 Abraham akanam didie ọfiøk ete ke eyebiat Sodom ye Gomorrah?
- 2 Ntak emi Abraham ekekerede abaña eyen eyen-eka esie Lot?
- 3 Nso ke enye akanam ndinyaña uwem Lot?
- 4 Nso mbubehe ke mme angel iba ekenyene ke Sodom?
- 5 Ntak emi Lot akadade mme angel iba aka uføk?
- 6 Ntak emi mme ukot Lot mikonimke ntöt esie ke akpanikø?
- 7 Ke nso usuñ ke ubøhø Lot ke Sodom ebiet ntañ-ndøk nditø Abasi?
- 8 Ntak emi ñwan Lot ekesede edem?
- 9 Nso ikotibe inø ñwan Lot?
- 10 Ntak emi Jesus ọkodøhøde mbon oro ekekopde ikø Esie ete eti ñwan Lot?